

Bestyrelsens beretning for 2018 ved formand Jes Møller

Endnu et år i Fingerplanens tegn

Landsplandirektivet for Fingerplanen har været på vej i 2018 og i Byplanlaboratoriet har vi styrket debatten gennem udarbejdelse af 5 fremtidsbilleder, en film og et velbesøgt debatmøde i 19. Realdania har givet et stort tilskud til denne proces. Vi har samlet en bred række aktører og vores synspunkter i debatten har været:

- Fingerplanen skal opdateres – ikke forkastes
- Fingerplanen skal suppleres med andre initiativer
- Rummeligheden bør reduceres
- Rækkefølgeplanlægningen bør styrkes
- Der bør udpeges knudepunkter i en ny bymodel
- Der skal være særlige incitamenter til byudvikling i knudepunkterne
- Kommunale ønsker skal opfyldes, hvis de understøtter bymodellen

Af andre politiske initiativer vil vi pege på

- En samlet vision for bæredygtighed og FN's verdensmål
- En socialt balanceret boligpolitik
- En plan for trafikinvesteringerne
- En visionær plan for udvikling af de grønne kilder
- Nye redskaber til stimulering af omdannelse af ældre erhvervsområder

Det er lykkedes os at skabe en debat om den samlede bymodel og at få nye aktører på banen, men den Fingerplan, der ligger nu er stadig for rummelig og tager ikke højde for FN's verdensmål.

Men også i DØM's

Situationen i Vestdanmark er noget anderledes end i Fingerplanområdet. Danmarks andet regionale vækstcenter det såkaldte »østjyske bybånd,« opstået omkring E45, er på flere punkter begyndt at udgøre en modpol til nationens ultimative center. Det diffuse østjyske bynetværk fra Randers til Kolding har længe været diskuteret i forskellige fagkredse, men er ikke rigtig blevet indplaceret på det mentale danmarkskort.

Vi er glade for at Arkitektskolen i Århus, Trekantområdet og Business Region Århus har valgt os som sekretariat for en proces, der fører hen imod et samlet

strukturbillede for det geografiske område. Der afholdes en slutkonference på 1. fase i december 2019. Herefter skal arbejdet forankres lokalt

2 vigtige netværk

1. Netværk for privat-offentligt bysamarbejde

Kommuner og private aktører vil styrke vækst og byudvikling i Danmark ved hjælp af nye samarbejdsmodeller. Derfor opretter de nyt netværk. Inspirationen kommer blandt andet fra udlandet, hvor lignende metoder har vist sig som en positiv vækstdriver i udviklingen af byområder. KL, Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og Realdania By & Byg er gået sammen med 11 kommuner i et netværk, der skal styrke privat-offentligt samarbejde om vækst og byudvikling i Danmark.

Netværkskommunerne er allerede i tæt dialog med lokale private aktører om at etablere konkrete samarbejdsprojekter. Byplanlaboratoriet er sekretariat. Der er afholdt en konference i 2018 og planlægges endnu en i 19.

2. Værebros Å. Planlægning på vandopland

Vi indgår i en projektgruppe med teknologirådet og teknologisk institut og parterne er forsyninger og kommuner i et vandopland. Der arbejdes på to sideløbende spor, som i praksis vil være integrerede processer: Et teknisk spor, samt et mere dialogbaseret spor. Samlet set arbejdes der i de to spor med at opnå følgende resultater:

- Dannelse af datafællesskab, der kan danne grundlag for en fælles hydraulisk model
- Planoverblik
- Modeller for tværkommunale samarbejder på vandoplandsniveau

Landsplanredegørelse

I 2018 kom der en ny landsplanredegørelse. Målene var vækst og udvikling og et Danmark i bedre balance. To mål, der meget vel kan få forskellige fysiske fodaftryk. Vækst og udvikling taler for primært at styrke Hovedstaden og de andre store byer, mens et Danmark i bedre balance står for at flytte aktivitet til yderområderne.

Dokumentet består desværre helt overvejende af en opstilling af initiativer, som regeringen allerede havde taget.

Byplanlaboratoriets synspunkt er at vi har brug for et fælles billede af, hvordan fremtidens Danmark ser ud – og hvor staten vil investere.

Man kunne for eksempel starte med at besvare spørgsmålet: Hvad betyder Femernbælt, og hvordan vil en eventuel Kattegatforbindelse påvirke Danmarkskortet? Man kunne udfolde dilemmaerne mellem vækst og regional balance – og beskrive det politisk valgte kompromis. Man burde tage stilling til, hvordan vi adresserer klimaudfordringerne på nationalt niveau – og hvilken rolle den fysiske planlægning kan spille i denne sammenhæng. Og sidst, men ikke mindst ville det være oplagt at benytte lejligheden til at følge op på FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling.

Vi har rejst denne debat på 2 fyraftensmøder, i Politiken Byrum og gennem vores høringssvar.

Indsatsområder

Vi arbejder også med årlige indsatsområder, der knytter sig tæt til Byplanmødet. I de sidste 7 år har de heddet:

2012: 'Velfærdsstatens nye geografi' 2013: 'Smart planlægning'. 2014: 'Innovativ planlægning'. 2015: 'Den Regionale By' 2016, Bytransformation 2017 : Erhverv i planlægningen **2018: Politisk lederskab**. 2019: Boligpolitik – drømme, planer, marked

Byplanmøde 2018 – Politisk lederskab

Mødet blev afholdt i Hjørring

2018 markerede starten på en ny planperiode med nye strategier og kommuneplaner. På Byplanmødet diskuterede vi de cases, hvor strategisk planlægning og politisk lederskab giver en overbevisende effekt: I alliancer mellem visionære byråd, toneangivende aktører i civilsamfundet, dygtige kommunale forvaltninger og de virksomheder, der er med til at realisere kommunernes planlægning. Hjørring tog rigtig godt imod os og viste lederskab i praksis.

Vores slogan var: Husk at byudvikling er for vigtig til at overlade til byplanlæggerne.

Byplanprisen 2018

De tre nominerede: Kokkedal, Vejle og Esbjerg blev præsenteret i Byplan Nyt og på en stand på Byplanmødet. Her kunne deltagerne stemme på de tre nominerede med

klistermærker. Kommunerne går nu all in og kæmper for at vinde prisen, når de først er nominerede.

Prisen gik til Esbjerg Kommune for proaktiv planlægning af bymidten og skabelse af en bedre sammenhæng mellem by og havn.

En af de største udfordringer har været at få byen til at hænge sammen med en stor og velfungerende havn. I Esbjerg har man skabt en ny unik stiforbindelse kaldet Landgangen. Landgangens enkle, funktionelle og smukke arkitektur tilfører stedet et sæt af helt nye kvaliteter. Samtidig har Esbjergs hovedgade Kongensgade fået et løft. Kongensgadeområdet, Havnepromenaden og landgangen er nu et samlet attraktivt byområde, som man kan bevæge sig rundt i. Og bylivet blomster.

Juryen fremhæver det lange seje træk og plankulturen. For at udvikle og gennemføre de ønskede forandringer er der oftest et tæt samarbejde med private aktører i Esbjerg Byforum, der har eksisteret siden 1995. Det har deltagere fra erhvervslivet, borgere, organisationer samt repræsentanter fra politiske udvalg og administrationen.

Byplan Nyt 2017

Der er udkommet fire numre af Byplan Nyt med varierede temaer:

1. Fingerplanen
2. Landsbyudvalget
3. Politisk lederskab
4. Blandet stof – bl.a. årsprogram

Kurser og seminarer 2018

Kurser og seminarer er en væsentlig del af Byplanlaboratoriets virksomhed. Nogle kurser er nye andre er gentagelser. Der har været efterspørgsel på skræddersyede kurser om økonomi i byudviklingen og det nye tilbud : fra planlægger til byudvikler

I 2018 har der været følgende gentagelser

- Fra planlægger til Byudvikler hold 1, 2 og 3
- Strategisk Byledelse hold 3
- Byforskning uden grænser – hvem planlægger vi for?
- Økonomi i byudvikling (x2)
- Lokalplaner i praksis
- Byens Gulv – cirkulær økonomi
- Byplanmøde

I 2018 har vi udviklet følgende nye kurser og konferencer

- Den nye kommuneplan
- Digitale værktøjer i kommuneplanlægning
- Business og bysamarbejder – med byen på bundlinjen
- Veje i landskabet – vejens landskab
- Regn og byer

5 gratis fyraftensmøder:

- 1) Værdiskabelse i kystsikring
- 2) Har vi brug for en mere aktiv landsplanlægning ?
- 3) Forslag til landsplanredegørelsen
- 4) Vinge – flyveklar igen?
- 5) Byudviklingselskaber i praksis. Hvad kan vi lære af Køge Kyst?

Sekretariat og bestyrelse

Sekretariat: Tak til sekretariatet som har bestået af Andreas Hvidt, Anne Møller, Aske Lium, Charlotte Odgaard Sjælland, Christian Broen, Elisabeth Jeppesen, Ellen Højgaard Jensen, Grethe Søndergaard, Katrine Lauridsen, Marianne Bendixen, Michael Nørgaard, Philip Holmkjær, Susanne Saxholt

Tak til bestyrelsen. Bestyrelsen har en blanding af forskellige fagligheder og kompetencer. Det er bestyrelsens styrke. Vi bestod i 2018 af: Jes Møller (Køge Kyst), Torben Glesborg (Københavns kommune), Marie Stender (SBI), Lisbet Wolthers (Vejle kommune), Bettina Hedeby Madsen (Hjørring kommune), Berit Mathiesen (KL), Alexandra Vindfeld Hansen (SLA), Mats Olsson (selvstændig arkitekt), Hans Bo Hyldig (FB gruppen), Rune Stig Mortensen (Region Syd) . Fast gæst: Sigmund Lubanski Erhvervsstyrelsen